

DET TALTE ORD GÆLDER

Taleseddel til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål A, B og C om den aktuelle FE-sag den 12. november 2020 klokken 13.15-15.15

Tak for indkaldelsen til samrådet. Jeg sætter altid pris på at komme her i udvalget. Som jeg nævnte i det første samråd om samme sag den 23. september, kan jeg godt forstå interessen. Det er en meget alvorlig kritik, det uafhængige tilsyn har rejst.

Som bekendt har justitsministeren fremsat et lovforslag om den uafhængige og uvildige undersøgelse. Det er positivt, at undersøgelsen er blevet ramme-sat med bred politisk tilslutning.

Inden jeg går videre til selve samrådsspørgsmålene, vil jeg understrege nogle generelle forhold. Det er forhold, jeg også nævnte i det åbne samråd den 23. september, og det er helt centralt for sagen.

For det første vil jeg ikke have mulighed for at kommentere på fortrolige forhold vedrørende Forsvarets Efterretningstjeneste (FE). Fortrolige forhold på efterretningsområdet hører til i det relevante folketingsudvalg. Det er de spilleregler, vi har aftalt i vores demokrati.

Den fortrolighed gør, at det også i dag er yderst begrænset, hvad jeg kan sige. Det gælder også mine svar på jeres efterfølgende spørgsmål.

For det andet vil jeg også i dag gentage, at hverken jeg eller regeringen har kommenteret eller kommer til at kommentere på fortrolige oplysninger. Vi har at gøre med efterretningsmæssige forhold, der har stor sensitivitet.

Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at det ikke er det samme som, at jeg eller regeringen fortier oplysninger. Sådan er der nogen, der har udlagt det. Nej, der er tale om, at visse oplysninger og drøftelser hører hjemme i det relevante udvalg – sådan som vi er enige om for netop at beskytte fortrolige forhold.

Jeg vil samtidig appellere til, at vi alle holder danskernes sikkerhed for øje, når vi taler om efterretningsmæssige forhold. Jeg skal derfor for en god ordens skyld minde om, at det er strafbart efter straffeloven uberettiget at videregive fortrolige oplysninger. Det gælder for alle, der er kommet i besiddelse af sådanne fortrolige oplysninger. Og tavshedspligten gælder også, selvom man ikke længere har den stilling eller post, man havde, da man modtog oplysningerne.

Det håber jeg, at ingen kan være i tvivl om.

For det tredje vil jeg og regeringen ikke – hverken her eller andre steder – gå ind i spekulationer fra pressen og andre.

Jeg vil tillade mig at starte med samrådsspørgsmål C. Her vil jeg redegøre for min dialog med formanden for tilsynet siden december 2019.

Processen for tilsynets særlige undersøgelse af FE fra december sidste år til august i år har fulgt en almindelig praksis for dialogen mellem tilsynet og FE. Mere konkret har tilsynet i perioden december 2019 til juni 2020 af tre omgange sendt FE en række spørgsmål til det materiale, som tilsynet var kommet i besiddelse af. FE har på den baggrund udarbejdet svar på tilsynets spørgsmål. Svarene har FE sendt til tilsynet i to omgange i henholdsvis januar og juli 2020.

Det konkrete indhold af tilsynets spørgsmål og FE's svar er klassificeret. Det kan jeg derfor ikke komme nærmere ind på her. Men jeg kan sige, at det ikke ændrer ved, at jeg og Forsvarsministeriets departement først blev bekendt med tilsynets konkrete kritik den 21. august 2020, hvor tilsynet overleverede sin undersøgelsesrapport.

Formanden for det uafhængige tilsyn orienterede mig første gang i et brev den 6. december 2019 om, at tilsynet havde modtaget materiale, der gav tilsynet anledning til at indlede en særlig undersøgelse af FE. Konkret anførte tilsynet blandt andet, at materialet gav – og jeg citerer: "bestyrket mistanke om, at FE har tilbageholdt relevante oplysninger for tilsynet, og – som resultat heraf – har vildledt tilsynet i dets kontrol af tjenesten." Derfor – og på baggrund af andre forhold, der er fortrolige – ville tilsynet fokusere sin kontrol af FE ved at foretage en tilbundsående undersøgelse af materialet.

På den baggrund udtrykte jeg i december 2019 over for tilsynet min støtte til, at tilsynet gennemførte en grundig undersøgelse af materialet. Konkret skete det på et møde med tilsynets formand den 19. december og i et efterfølgende brev den 20. december til tilsynets formand.

Jeg mødtes herefter med formanden for tilsynet den 16. januar 2020, og jeg gentog i et brev af 4. februar 2020 til tilsynets formand min støtte til en grundig undersøgelse af materialet.

Formanden for tilsynet oplyste i et brev til mig af den 4. juni 2020, at tilsynet forventede at ville fremsende tilsynets analyse af det indleverede materiale til mig og FE primo september 2020. Formanden tilkendegav samtidig, at til-

synet havde forståelse for, at FE's svar på tilsynets spørgsmål var forsinket som følge af COVID-19.

Tilsynet havde i løbet af juli en dialog med FE om en pressemeddelelse, som tilsynet ønskede at offentliggøre i begyndelsen af august. Pressemeddelelsen ville fokusere på tilsynets årsredegørelser for 2019 vedrørende PET, FE og Center for Cybersikkerhed. Det var tilsynets hensigt, at det skulle fremgå af pressemeddelelsen, at årsredegørelsen for FE afventede en særlig undersøgelse af FE, og at tilsynet var kommet i besiddelse af materiale fra "én eller flere whistleblowere".

Jeg havde i forlængelse heraf en telefonsamtale med formanden for tilsynet den 3. august 2020. Som opfølgning på telefonsamtalen sendte formanden for tilsynet et brev til mig den 4. august. I brevet orienterede formanden for tilsynet mig om en justeret tekst til tilsynets pressemeddelelse, herunder at en formulering om whistleblowere ikke ville indgå. Tilsynet udsendte den omtalte pressemeddelelse den 4. august. Formanden for tilsynet oplyste samtidigt, at han fortsat havde til hensigt på et senere tidspunkt at offentliggøre, at materialet var indleveret af én eller flere whistleblowere.

Jeg vil samtidig nævne, at jeg til orientering for udvalget har oversendt det omtalte brev af 4. august 2020 fra formanden i forbindelse med mit svar på forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 172 i den form, der er givet aktindsigt i det. I den forbindelse anfører formanden i brevet, at – og jeg citerer: "tilsynet har imidlertid behov for på et fyldestgørende grundlag at kunne rammesætte sin særlige undersøgelse af FE over for offentligheden, herunder benævne, at materialet er indleveret af én eller flere whistleblowere."

Som jeg efterhånden har nævnt mange gange, bl.a. på samrådet den 23. september og i svar på et antal udvalgsspørgsmål, modtog Forsvarsministeriet den 21. august 2020 det uafhængige tilsyns klassificerede undersøgelsesrapport i fire bind. Hertil fulgte et følgebrev fra formanden for tilsynet og en kopi af en pressemeddelelse. En pressemeddelelse, som tilsynet efterfølgende offentliggjorde den 24. august. Jeg har ligeledes til orientering for udvalget oversendt følgebrevet af 21. august 2020 fra formanden for tilsynet i forbindelse med mit svar på forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 172.

Hvad angår samrådsspørgsmål A fremgår det af tilsynets pressemeddelelse fra den 24. august 2020, at tilsynet – og jeg citerer: "har haft grundige overvejelser omkring offentliggørelsen af konklusioner og anbefalinger på baggrund af undersøgelsen. Det er afgørende for tilsynet, at offentligheden får et så fyldestgørende indblik heri som overhovedet muligt."

Jeg vil i den forbindelse gentage, at tilsynet efter FE-loven er uafhængigt. Som formanden for tilsynet har tilkendegivet i et interview med Politiken den 18. september, traf tilsynet selv afgørelse om udsendelse og indhold af pressemeddelelsen.

Hvad angår samrådsspørgsmål B vil jeg og regeringen som nævnt ikke gå ind i spekulationer fra pressen og andre. Jeg skal understrege, at efterretningsmæssige forhold drøftes i det relevante udvalg. Jeg kan i øvrigt heller ikke kommentere på, hvilke møder der er afholdt i det udvalg.

Tak for ordet.